

122/2004 Sb.

ZÁKON

ze dne 20. února 2004

o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. 256/2001 Sb., o pohřbivnictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Změna: [281/2009 Sb.](#)

Změna: [183/2017 Sb.](#)

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

VÁLEČNÉ HROBY

§ 1 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Předmět úpravy

Tento zákon stanoví práva a povinnosti v oblasti péče o válečné hroby a pietní místa (dále jen "válečný hrob") a orgány státní správy a jejich působnost ve věcech válečných hrobů.

§ 2 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Vymezení pojmů

(1) Válečným hrobem je pro účely tohoto zákona místo, kde jsou pohřbeny ostatky osob, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo ostatky osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době války. Válečným hrobem může být hrob jednotlivce, hrob hromadný nebo osárium, včetně náhrobků a ostatního hrobového zařízení. Válečným hrobem je rovněž evidované místo s nevyzvednutými ostatky osob zemřelých v souvislosti s válečnou událostí, anebo jiný objekt, který je za válečný hrob považován v souladu s mezinárodní smlouvou, již je Česká republika vázána.

(2) Válečným hrobem je pro účely tohoto zákona i pietní místo, kterým se rozumí pamětní deska, pomník, památník nebo obdobný symbol připomínající válečné události a oběti, které zahynuly v důsledku aktivní účasti ve vojenské operaci nebo v důsledku válečného zajetí, anebo oběti osob, které zahynuly v důsledku účasti v odboji nebo vojenské operaci v době války.

(3) Evidenci válečného hrobu se rozumí listinný nebo jiný záznam obsahující údaje o válečném hrobu, pokud jsou známy; těmito údaji jsou zejména:

a) jméno, popřípadě jména, příjmení, vojenská hodnost, státní příslušnost, národnost, datum narození, datum a místo úmrtí a příčina smrti osoby nebo osob, jejíž ostatky jsou ve válečném hrobu pohřbeny, nebo osoby, jíž se válečný hrob týká. Zpracování údajů je prováděno v souladu se zvláštním právním předpisem,¹⁾

b) název státu, obce nebo vojenského újezdu, katastrálního území a parcelní číslo, popřípadě číslo popisné nemovitosti, kde se válečný hrob nachází,

c) historická událost, ke které se válečný hrob vztahuje, charakter a stručný popis vzhledu válečného hrobu včetně fotodokumentace,

d) označení vlastníka válečného hrobu a vlastníka nemovitosti, na které je válečný hrob umístěn.

(4) Péčí o válečné hroby se rozumí zabezpečování úpravy, ochrany, zřizování nových válečných hrobů, přemísťování nebo rušení válečných hrobů, včetně exhumací.

(5) Údržbou a úpravou válečného hrobu se rozumí označení válečného hrobu, umístění pamětní desky, pomníku, památníku nebo obdobného symbolu, včetně běžné údržby válečného hrobu, jeho okolí a přístupu k němu.

§ 3 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Péče o válečné hroby

(1) Péčí o válečný hrob zabezpečuje vlastník válečného hrobu, a pokud není znám, vlastník nemovitosti, na které je válečný hrob umístěn.

(2) Přemísťování nebo zrušení válečného hrobu a jinou změnu válečného hrobu než jeho údržbu a úpravu může jeho

vlastník nebo, pokud není znám, vlastník nemovitosti, na které je válečný hrob umístěn, provést jen na základě jeho písemné žádosti a po písemném souhlasu Ministerstva obrany (dále jen "ministerstvo"). Nový válečný hrob lze zřídit jen na základě písemné žádosti zřizovatele a po písemném souhlasu vlastníka nemovitosti a ministerstva. Souhlasy ministerstva nenahrazují povolení nebo vyjádření jiného správního úřadu, pokud je vyžadováno podle zvláštního právního předpisu.2)

(3) Vlastník válečného hrobu, jakož i vlastník nemovitosti, na níž je válečný hrob umístěn, pokud je válečný hrob mimo pohřebiště, je povinen umožnit k němu přístup za účelem vzdání úcty nebo provedení prací souvisejících s péčí o válečný hrob.

(4) Je-li válečný hrob umístěn mimo pohřebiště, má vlastník nemovitosti nárok na náhradu za omezení užívání nemovitosti. Pokud je vlastníkovi nemovitosti užívání závažným způsobem v důsledku existence válečného hrobu ztíženo, je stát povinen, na základě jeho písemné žádosti, nemovitost nebo její část odkoupit. Náhrady vlastníkům nemovitostí poskytuje ministerstvo. Výše náhrady a kupní cena se stanoví podle zvláštních právních předpisů.3)

§ 4 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Výkon státní správy

(1) Obecní úřad obce s rozšířenou působností vede evidenci válečných hrobů, které jsou v jeho správním obvodu. Tento úřad informuje příslušný krajský úřad o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci. Informaci podává do konce června kalendářního roku podle stavu k 31. prosinci předchozího roku.

(2) Krajský úřad vede souhrnnou evidenci válečných hrobů, které jsou v jeho správním obvodu, a koordinuje péči o válečné hroby v rámci kraje. Krajský úřad informuje ministerstvo o počtech a o stavu válečných hrobů, které vede v evidenci. Informaci podává do konce září kalendářního roku podle stavu k 31. prosinci předchozího roku.

(3) Ministerstvo

- a) v případě pochybností rozhoduje o tom, co je válečným hrobem,
- b) koordinuje péči o válečné hroby v České republice a v zahraničí,
- c) vede centrální evidenci válečných hrobů,
- d) poskytuje dotace podle zvláštního právního předpisu⁴⁾ na péči o válečné hroby jeho vlastníku, pokud není znám, vlastníku nemovitosti a
- e) poskytuje náhradu za omezení užívání nemovitosti a hradí výdaje za odkoupení nemovitosti nebo její části.

§ 5 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Přestupky fyzických, právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Fyzická, právnická nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) neumožní k válečnému hrobu přístup,
- b) nezabezpečí úpravu válečného hrobu, nebo
- c) provede jinou změnu válečného hrobu než jeho úpravu, anebo přemístí nebo zruší válečný hrob bez souhlasu ministerstva.

(2) Za přestupek lze uložit pokutu do

- a) 20 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a),
- b) 50 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b),
- c) 100 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. c).

(3) Přestupky podle odstavce 1 projednává pověřený obecní úřad; dopustí-li se přestupku podle odstavce 1 obec, je příslušným k jeho projednání krajský úřad.

§ 6 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Pokuty uložené podle § 5 vybírá a vymáhá správní orgán, který ve věci rozhodoval v prvním stupni.

§ 7 [\[Komentář WK\] \[DZ\]](#)

Společná ustanovení

(1) Zrušení válečného hrobu prohlášeného za kulturní památku lze provést pouze po předchozím zrušení jeho prohlášení za kulturní památku Ministerstvem kultury.

(2) Na rozhodování podle tohoto zákona, není-li stanoveno jinak, se vztahuje správní řád.

(3) Působnosti stanovené krajskému úřadu a pověřenému obecnímu úřadu podle tohoto zákona jsou výkonem

přenesené působnosti.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o pohřbenictví

§ 8 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Zákon č. [256/2001 Sb.](#), o pohřbenictví a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. [479/2001 Sb.](#), zákona č. [320/2002 Sb.](#) a zákona č. [274/2003 Sb.](#), se mění takto:

1. V [§ 18 odst. 3](#) se ve druhé větě zrušuje slovo "tímto" a čárka za slovy "stanovenými tímto zákonem" se nahrazuje tečkou a zbytek věty se zrušuje.

2. V [§ 24 odst. 3](#) se věta druhá nahrazuje větou "Při rušení válečných hrobů se postupuje podle zvláštního právního předpisu.^{21a)}".

Poznámka pod čarou č. 21a) zní:

"21a) Zákon č. [122/2004 Sb.](#), o válečných hrobech a pietních místech a o změně zákona č. [256/2001 Sb.](#), o pohřbenictví a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů."

3. V [§ 29 odstavec 6](#) zní:

"(6) U válečných hrobů^{21a)} se užívací právo poskytuje bezplatně na neomezenou dobu."

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

§ 9 [\[Komentář WK\]](#) [\[DZ\]](#)

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. července 2004.

Zaorálek v. r.

Klaus v. r.

v z. Gross v. r.

---

1) Například [§ 15 občanského zákoníku](#), zákon č. [301/2000 Sb.](#), o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2) Zákon č. [50/1976 Sb.](#), o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

3) Zákon č. [151/1997 Sb.](#), o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku), ve znění zákona č. [121/2000 Sb.](#)

4) Zákon č. [218/2000 Sb.](#), o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů.